

2004 ja 2006 aasta naabrivalves osalejate küsitluse tulemuste võrdlus.

2004 aasta lõpus, 4 aastat pärast ühingu tegutsemise algust, viis Tartu Ülikooli sotsioloogia ja sotsiaalpoliitika osakond läbi esimese uuringu naabrivalve sektorite liikemte arvamusest liikumise tulemuslikkuse kohta. 2006 aasta lõpus viidi sarnane küsimustik uuesti läbi, sihtgrupiks jällegi naabrivalves osalejad, kuid valimipiirkond Narva asendati Harjumaaga. Põhjuseks asjaolu, et Harjumaal toimus kahe uuringu vahele jäänud perioodil kiire kasv naabrivalve sektorite arvus, samas Narvas ei tulnud juurde ühtegi sektorit. Seetõttu otsustasime kaasata uuringusse ka Harjumaal sektorite liikmed ja kaardistada sealne arvamus naabrivalve liikumise kohta. Kuna üks valimi piirkond muutus, siis ei võrrelda allolevas kokkuvõttes kogu keskmist tulemust vaid keskmist tulemust valimi piirkondades (Tallinn ja Viljandi).

Võrreldes elanike hinnangut turvalisuse suurenemisel peale naabrivalve sektori loomist, siis 2006 aasta tulemused näitavad rohkemate elanike turvatunde tõusu. Mis puudutab uuringus osalejate arvamust oma vara kaitstuse kohta, siis siin olulist muutust kahel uuringu perioodil ei ole – rohkem kui pooled vastanutest peavad oma vara naabrivalve sektoris rohkem kaitstuks.

Vajaliku abi läheduse hindamisel on aga suurenenud nende vastajate osakaal, kes arvavad, et abi ei ole lähemal võrreldes sektori loomise eelse perioodiga. Tõenäoliselt on siin põhjuseks asjaolu, et politsei reageerimisaeg probleemidele on pikenenud ja seda eelkõige inimressursi vähenemise tõttu. 2 aastat tagasi oli kindlasti rohkem ametnikke, kes elanikke probleeme lahendasid.

Sektoris ära hoitud kuritegude arv on kahe aasta jooksul Tallinnas suurenenud ja Viljandis vähenenud. Mõlemas piirkonnas on vähenenud kurjategijate tabamine tänu sektori tegevusele.

Naabrite omavahelise suhtlemise hindamisel on 2006 aastal rohkem vastanuid, kes arvavad, et suhted on jäänud endiseks. 2004 aastal arvas suhete paranemist 20% tallinlastest, 2006 aastal aga ainult 9%. Viljandis selle protsendi vähenemine väike, kuid siiski olemas (11% 9%le).

Motivatsiooni allikad rohkema aja pühendamiseks naabrivalve tegevuseks on kahe uuringu raames samad – esimesel kohal aeg ja teisel vajadus.

Keskmine hinnang oma sektori tööle on Tallinnas veidike tõusnud ja Viljandis veidi langenud. Hinnang sektori vanema tööle on mõlemas piirkonnas tõusnud.

Uuringus osalejate arvamusel on koostöö politseiga vähenenud. Kui Tallinna vastajatest kolmveerand teadis koostööst politseiga, siis 2006 arvasid pea pooled vastajad, et koostööd ei toimu. Viljandis ei ole koostöö puudus nii drastiliselt avaldunud, kuid siiski oli arvamusi koostöö puudumise kohta 2006l aastal rohkem kui neid oli 2004. Siingi võib tuua selgituseks politseinike arvu vähenemise ja praeguste töötajate töökoormuse suurenemise. Samas näitab uuringutulemuste võrdlus, et rahuolu politseitööga on

Tallinnas isegi pisut kasvanud (0,1 % võrra), Viljandis jäänud samaks. Seega võib koostöö puudumist mingil määral selgitada ka see, et pole olnud selleks vajadust. Seda järeldust toetab ka üldise kuritegevuse vähenemise fakt. Politsei tegevuse kvaliteedi tõusu hinnatakse 2006 aastal sarnaselt 2004 aasta parameetritega, veidi üle kolmveerandi vastanutest arvab, et see on jäänud endiseks.

Ka koostöö omavalitsusega on kahe uuringu tulemuste võrdlemisel vähenenud. Tihedaks hindavad koostöö väga üksikud vastajad.

Nii Tallinnas kui ka Viljandis on suurenenud koolitushuvi naabrivalve sektorite liikmete hulgas. Ühtviisi tuntakse rohkem huvi naabrivalve tegevusprintsipi kui ka seadusandluse, enesekaitse, hädaolukorras käitumise ja valveseadmete kohta. Võrreldes 2004 aastal elanike endi poolt pakutud teemade loetellu on 2006 aastal lisandunud narkomaania teema – soovitakse teada, kuidas käituda narkomaani rünnaku puhul, kuidas ära tunda narkojoobges inimest jne. Koolitusel osalemise aja leidmisel on 2006 aastal nende vastanute hulk suurem, kes reaalselt ei leiaks vaba aega koolitusest osa võtmiseks. Eks siin on selgituseks asjaolu, et elanikud on üha enam ja enam hõivatud tööga ja vähene vaba aeg kulub perele või iseendale. Meie senine kogemus näitab kahjuks küllaltki passiivset osavõtu pakutud koolitustest kuigi teemad on valitud arvestades elanike soove.

Kokkuvõtteks saab öelda, et võrreldes 2004 aastaga on naabrivalves osalejate turvatunne tõusnud, kuid suurenenud on nende vastajate osakaal, kes arvavad, et vajalik abi ei ole piisavalt lähedal. Ärahoitud kuritegude arv näitab tõusudentse, samas on vähenenud kurjategijate tabamine. Viimane on osalt tingitud ka sellest, et elanike teadlikus ja käitumisoskus kurjategija märkamisel on tõusnud ja pigem eelistatakse politseid kutsuda kui ise kurjategijat püüdma minna. Oma ohutuse ja tervise seisukohalt on see täiesti mõistetav ja õige käitumine.

Koolitushuvi suurenemine on märksõnaks Eesti Naabrivalve ühingu edasise tegevuse planeerimisel. Huvi uute teadmiste järel on olemas, tuleb vaid leida elanikele sobiv info ja teabe edasiandmise vorm.

Koostas:

Tiina Ristmäe

MTÜ Eesti Naabrivalve

Tegevjuht

Veebruar 2007